

F 29
1888

თ ე ა ტ რ ი

საყოველ-კვირაო სალითვაბურო და სამხატვრო გაზეთი

1888 წელსა

№ 25

ქათათვის 24.

გაზეთი ღირს: ერთის წლ. 5 მ.,
ნახევ. წლ. 3 მ., ცალკე № 15 კ.
ხედის მოწერა შიიღება:
თბილისში, რედაქციის კანტორაში.
ფოთში ბესარიონ კალანდაძესთან.
ადრესი გარეშე მცხოვრებთათვის:
Тифлисъ, въ редакцію газеты
"ТЕАТРЪ". გაზეთი ისე იღებ-
ბა: თბილისში, ჩარკვიანის წიგ-
ნის მაღაზიაში; და ბ-ნ ხადგიველ-
თან — გოლოვინის პროსპექტზე.

საგაზეთოდ დანიშნული წერი-
ლები (კორრესპონდენცია) გარევე-
ლით უნდა იყოს დაწერილი. თუ სა-
ჭიროება მოითხოვს წერილებს რე-
დაქცია შეასწორებს. რედაქცია არა
კისრულობს წერილების უკან გაგ-
ზავნას და მათ შესახებ მიწერ-
ა მოწერას.

ყოველ წერილში უნდა იყოს
მონსენებელი: სახელი, გვარი და
საცხოვრებელი ადგილი დამწერისა

ვისაც ვახ. „თეატრი“ ნახვებ წლითა ქქონდთ
გაწერილი, იმათ ვადა შეუსრულდათ და გაზეთის
გაკვეთნა ოც-და-სუთი ნომრიდამ მოესპო-
ბათ.

ახალი ამბები

ჩვენი გაზეთის 24 ნომერში იყო დაბეჭდილი, რომ დი-
ლომში ყვეელი მიქინეარებს და ამცრელი არავენ წასულა თბი-
ლისილამ. ეხლა, როგორც ნამდვილად შეიიყვით, დილომში
ასულა ვილაც კაცი და ხმა გაუერცვლებია, რომ ვითომ და „ნა-
ჩალიკისაგან“ არის გაგზავნილი და ბევრი ოჯახისაგან მოუ-
კრეფია ფული: ვისაც უტრიდა იმათ ხომ ართმევედა ასაცრელ
ფულს და ვისაც არ უტრიდა იმათ, თურმე, ორ-ორი შაური გა-
მოართვა. ასაცრელი ჩირქის მაგიერ რალაც წამალი უხმარია,
ასე რომ შემდეგ იმისაგან ატრილთაგანს არავის გამოსჩენია ყვა-

ვილი და თუ შეკურია ვისმეს ვერ უხდიათ. კარგი იქნებოდა გამოეძიებინათ ეს საქმე და ხალხის გამცარცავეი პასუხის გებაში მიეცათ, თორემ შეიძლება მიმბაძვეი ბევრი გამოუჩნდეს ამ ხლესტაკოვ-დალაქს.

— თბილისში მცხოვრებლებმა კარგათ იციან „გოგილო“-ს აბანო—ავლაბარში. ისიც კარგათ იციან, რომ ამ აბანოს პატრონი ავრცელებდა გაზეთებში ხმას, რომ „გოგილო“-ს წყალი დიდი სასწაულთ მომქმედია, რომ თითქმის მკვდრის აღდგენაც კი შეუძლიან, თუ კი სამჯერ აბანებენ. ერთხელ, მგონია, კიდევ იყო გამოცხადებული რი.მელილაც გაზეთში, რომ აბანო გადააკეთეს და კარგათ მოაწყეს. მაგრამ, როგორც სჩანს ყველა ეს ყოფილა დიდი სიცრუე, ვილაცასაგან მოგონილი ხალხის მოსატყუებლათ და თავისი ჯიბის გასატენათ: აბანოში რომ მიხედეთ იმ დროს, როცა აბანო დაქერილია, მაშინ მიგიწვევენ იმ ოთახში, რომელსაც კანტორას ეძახიან. ეს ოთახი განლაგეთ ქვითკირის ქოხი, სადაც ორი რაღაც ჩული გდია თეთრი მწერებით და ბალღინჯოებით გატენილი და ისეთი მძიმე სუნით დგას, რომ რიგიანი კაცი თავის ძალსაც ვერ გამოიმეტებს იქ შესადგებად. აბანოში შეხვალთ და იქ ასეთსავე სისუფთავეს ნახამთ. წყალს ზამთარში ათბობენ, ზაფხულში ცივია. და ვისაც ჰკურს დაწმუნდეს ეს წყალი ბუნებით მინერალურია თუ არა—კურს ნუ უგდებს კედელზე დაკიდებულს პატარა ბარათს—რეკლამას, რომელილაც გაზეთიდან ამოჭრილს, პირდაპირ შევიდეს იმ დროს, როდესაც მებანოვე შედის, ვითომ და აუზის დასასუფთავებლად, და ნახამს რომ თუ ნაცარ-გოგირდს არა ჰყრიდენ აუზის თავზე (კრან ზევით) ამოჭრილ ორმოში—ეს წყალი სულ სხვა ფერისა იქნება. ახლა ენახოთ წინ რომ ორი ოთახი ააშენეს ახლათ, სადაც ნაწილეებს რეცხავდნენ. ამ „ასობინაში“ გადის ის წყალი, რომელსაც ზევითი აუზბადამ უშვებენ და მაშასადამე ჭუჭყიანი, სარეცხის ნარეცხი საპანის წვენი და, იქნებ, დიდი მოსარიდებელიც კი, რადგანაც შეიძლება ზევით აუზში ცუდი ჭირიანები ბანაობდნენ. ყველა ამას დასძინეთ ბებერი დახლიდრის თავგასულობა და მეგობრობა ვილაც საეკო დედა-

კაცებთან და მივალთ იმ დასკვნამდე, რომ ეს აბანო არც ერთი ქირიღამ არა ჰყურნავს კაცს და კაცის სხეულს და ზნეობას კი ბევრ ნაირ ქირს უქადის. ამ დახლიდრის საექვეო დედაკაცებთან მეგობრობამ და ამის გამო ამისმა თავედასულმა ქცევამ და ჩხუბმა უბედურობა მოახდინა ორშაბათს შუადღისას. „გოგილო“ — ში მივიდა საბანებლად ერთი სახლობა: სამი ქალი. ერთ ქალს ჰყვანდა სამი წლის ყმაწვილი და მეორეს — ძუძუთა ეაყი. შევიდნენ აბანოში, სადაც, როგორც ბძანა გაყენიზებულმა მეაბანოემ, ბანაობდნენ, იმისი „რძალი“ თავის ამალით. რძალმა დაისაკუთრა ახლად მოსული სახლობის ჯერ საპირი და მერე ზეწარი. ამაზე მოუვიდათ ლაპარაკი. მეაბანოე, რასაკვირველია, თავის „რძალს“ წაექრამავა და ცემას უპირობდა უცხო სტუმრებს, მაგრამ გული მოიბრუნა და იმითი გაათავა, რომ ხელის ტოტინა და ფათური დაუწყო სირცხვილისაგან დამწვარ ქალებს. ამასობაში, ამას შეუნიშნავად, გაუსხლტათ ხელიდამ პატარა სამის წლის ქალი, მივიდა აბანოს სანათურთან შიგ ჩასახედათ და შუშას რომ დააწვა, შუშა გატყდა და ყმაწვილი აბანოში ჩაეარდა და თლილ ქვებზე დაეცა. ჩქარა ამოიტანეს მთლად გალურჯებული და გულ წასული ყმაწვილი და შინ წაიღეს. ექვი არ არის, რომ ის ყმაწვილი არ მორჩება. თუ არც პოლიცა, არც უპრავა, არც პატრონი არ უგდებს ყურს ამ გვარ ფაქტებს, თეით.ონ აბანოში მოსიარულენი შინც უნდა ფრთხილობდნენ შარშს და სირცხვილის ასაცილებლად.

— წარსულ კვირას, დაბა ახალქალაქში მცხოვრებლებმა სცენის მოყვარებებმა, კნენინა ბარბარე მაკ. ასულის, ნინო ლუკ. ასულის და ლიზა ალ. ასულის თარხნიშვილების მოთავეობით, და თბილისის დრამატიული დასის არტისტების დახმარებით წარმოადგინეს „ხანუმა“. შემოსავალი დანიშნულია სასარგებლოდ: „ქალთა განყოფილების თბილისის გუბერნიის თავ. აზნაურთა საზოგადოების კომიტეტის შეუძლებელ მოსწავლეთა შემწეობისათვის“. ხანუმას როლს თამაშობდა გაბუნია-ცაგარლისა, ტყუილკოტრიანცისას ი. ცაგარელი, ტიმოთესას — ა. ნებიერიძე გაბუნია-ცაგარლისას მხარტეეს დიდი თაიგული და ბრილიანტის

ბეჭედი. სარას და ქაბატოს როლებს თამაშობდა კნ. მ. პაეღე-
 ნიშვილისა. სონას როლს ლიზა ა. თარხნიშვილისა და ორივემ
 რიგიანად შეასრულეს თავისი როლები. თეკლეს როლს თამა-
 შობდა № ი და გაბედვით შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ ამ ქალს
 შეუძლიან თბილისის დრამატიულ დასში დაიჭიროს არა უკა-
 ნასკნელი ადგილი, თუ კი პირველ ხანებში მაინც ხელმძღვანე-
 ლად ეყოლება ვინმე, ამ საქმეში გამოცდილი პირი. ხელდახელ
 გაკეთებულმა მშენიერმა ფიცრის ფანჩატურმა ვერ დაიტია მა-
 ყურებელთა რიცხვი და ბევრი ფეხზე იდგა და გარედამ უყუ-
 რებდა, ბევრი კი უკან დაბრუნდა. ნაღდი შემოსავალი 41 მან.
 წარმოდგენის მოთავეებმა ჩააბარეს ბოქაულს ბნს გვარამაძეს
 დანიშნულებისამებრ გარდასაცემად. ამ წარმოდგენის გამართვა-
 ში დიდი შრომა მიიღო: კნიაჟა ლიზა ალექსანდრეს ასულმა
 თარხნიშვილისამ და განსაკუთრებით კნიაჟა ნინო ლუკ. ასულმა
 თარხნიშვილისამ... ახალქალაქშივე კიდევ აპირობენ ზედიზედ
 რამდენისამე წარმოდგენის გამართვას. წარმოდგენის შემდეგ გა-
 შალეს სუფრა და გათენებამდე დუღუკის ლუღუნე არ შეწყვე-
 ტილა, მაგრამ კახელებს არ მიჰბაძეს და წარმოდგენილამ შემო-
 სულს ფულს გროშიც არ მოაკლეს.

— ამ რაეღენისამე დღის წინად დაარსდა თბილისში, მთავ-
 რობის ნებართვით, ცნობათა (სპრაუოჩნი) კანტორა, რომლის
 განცხადებაც გაზეთის ბოლოში არის დაბეჭდილი. დამაარსებე-
 ლი არის შ. დაეითიშვილი.

დიდი ყურადღება ექმნება თურმე ამ კანტორას მიქცეული
 ჩვენი ქვეყნის მადნეულობაზედ და სხვა ამ გვარ სიმდიდრეზედ.
 ამის გარდა კანტორასა აქვს თურმე ცნობები თითქმის ყველა
 იმისთანა მამულზედ, სადაც რაიმე მადანი არის და სადაც
 მკოდნე კაცს ოდესმე ფცხა მიუდგავს. კანტორა ჰგზავნის გან-
 ცხადებებს რუსეთის და სამზღვარ გარეთ უმთავრესს ქალაქებში,
 რომ მიაქციონ მადნეულობის საქმეს ყურადღება, შეიტყონ სა-
 ჭირო ცნობები და პარობები, რომლისამე საქმის შემუშავებისა.
 ამ რიგად, ცოტად თუ ბევრად, კანტორა ხელს შეუწყობს ჩვე-
 ნი ქვეყნის წარმატებას ხალხის სასარგებლოდ...

მოსამსახურებზედ ყველგან ჩივილი მოისმის და კანტორა აპირაობს იმ ნაირად მოაწყოს ეს საქმე, რომ ყველას შეეძლოს კანტორისაგან ნაჩვენებ პირების წარსულის განხილვა და დაფასება.

საზოგადოდ კანტორა ბევრი კეთილ მიზნით არის აღჭურვილი და თუ ერთი მაინც აღასრულა—სწორედ რომ მცხოვრებლების ყურადღებას დაიმსახურებს.

— ქალაქის ჯიბგირები არ ისვენებენ. ერთს ხალხის გასაცარცვად მოგონილს ხერხს რომ გაუგებენ და გაქვეყნდება, მეორეს მოიგონებენ:

ქიზიყელ გლეხს ჩამოეტანა ყველი და დაქონდა აელაბარში გასასყიდად. აატარა სირაჯებზე და ერთმა სირაჯმა ერთ კვერყულში აძლია ცხრა აბაზი. მოვარდა ჯიბგირი, ამოიღო სამ მანეთიანი ქალაღდი და თერთმეტი აბაზი გაუხადა. ჯიბგირმა დაკეცა ფული, მისცა გლეხს, გამოართვა ყველი და ოთხი აბაზიც ხურდა. გლეხმა ჩაიღო ჯიბეში ფული და წავიდა, ჯიბგირიც მეორე მხარეს გაეშურა. გლეხმა რამდენიმე ნაბიჯი გადადგა, ამოიღო ჯიბიდან ფული და ქისაში უნდა ჩაედო. წახა რომ ჯიბგირს სამ მანეთიანის მაკიერ მანეთიანი მიეცა. მაშასადამე კვერყული, რომელშიაც ცხრა აბაზს აძლევდნენ საწყალ გლეხს, ამ პატიოსანმა ვაჭარმა ერთ აბაზათ დაისო.

— ორთაქალაში, ჩითახოვის ბალი ბ-ნს ლიტრიხსა აქვს იჯარით აღებული. ბალში ლუღხანაა და კვირაობით მუსიკას მოიწვევენ ხოლმე. აქ ქალაქის ყოველი მხრიდან მოდის ხალხი. დახლში ვილაც კინტო დგას და ამას, რასაკვირველია, თავისი ამქარი მოსდევს და ქეიფობს, რის გამოც ბევრი ურიგო ამბები ხდება. კარგი იქნებოდა ცოტა თავ-შეკავებით მოიქცნენ, თორემ პატიოსან ადამიანს არ შეესვლება.

— მეიდნის ქუჩაზე ქვა-ფენილი აშალეს და ახლად აგებენ, ამის გამო ეტლებს და პოეოკებს არ უშვებენ ამ ქუჩაზე და სურფ-გეურქის ქუჩისაკენ ერეკებიან. აქ ღიდი აღმართია და დატვირთულ ფურგონებს ძალიან უჭირდებათ ასელა. გუშინ სა-

ლამ.ას ბოჩკებით დატვირთული ფურგონი მიჰქონდათ ამ ქუჩაზე, ცხენებმა ეგლარ აიტანეს და უკან დაიწიეს; ფურგონი დაგორდა და ორი ცხენი წაიქცა. თუ ხალხი არ მიჰშველებოდა ოთხივე ცხენს დახოცამდა მიძიმელ დატვირთული ფურგონი და შეიძლება მიმომსვლელებთათვისაც დაეშავებინა რამე. მეიდნის ქუჩა ძალიან პატარაა და ერთს დღეს აღვილად შეიძლება ქვა-ფენილის გამოცვლა ოსტატები რომ მოუმატონ.

— პოლიციამ ძალა დაატანა პატრონებს და რაც ვარანცოვის ქუჩაზე მინგრეულ-მონგრეული ლობეები და დაოღრო-ჩოღროვებული ეზოები იყო, გამოაცვლევინა და გაასწორებინა, მაგრამ ბაკებს და ღუქნებს ყურს არ უგდებს და ისინი ისევ ისე ბინძურად ინახებიან, როგორც აქამდინ.

ართის კეთილის ბრამინის ისტორია

კოლტეჭისა.

ჩემის მოგზაურობის დროს შევხვდი ერთ ხნიერს ბრამინს, ნიჭიერს, ჭკვიანს და მეცნიერს კაცს, და ამასთანავე დიდი სიმდიდრის პატრონს; რადგანაც გაჭირვება თავის დღეში არ დაჰდგომოდა, სიცრუე არ იტოვებდა. მის სახლს უვლიდა სამი ქალი, რომლებიც ცდილობდნენ მისთვის ესაძოვნებინათ და როცა ბრამინს ქალები არ ართობდნენ, ფილოსოფიაში მეცადინებოდა. ბრამინის ლამაზი, მოართული და მშვენიერი ბალით შემორტყმულის სახლის მახლობლად ცხოვრობდა ერთი გამოჩენილი, ძალზე ღარიბი მოხუცებული ინდოელი.

ბრამინმა ერთს დღეს მითხრა: „ნეტავი არ დაებადებულიყავი“. მიზნზე ვკითხე და მიპასუხა: „40 წელიწადია ვსწავლობ და ეს ორმოცი წელიწადი დაკარგულად მიმაჩნია; სხვას ვასწავლი და მე-კი უმეცარი ვარ; ამ მდგომარეობამ ისე მომაწყინა თავი, რომ სიკვდილს ენატრულობ; დაეიბადე, დრო განვლიე და არ ვიცი რა არის დრო; როგორც ჩვენი ბრძენები ამბობენ, ორი ჟამის შორის ვარ მოქცეული და ჟამზე წარმოდგენა არა მაქვს; ვფიქრობ, მაგრამ ჩემის თავისათვის ანგა-

რიში ვერ მიმიცია რა აწარმოებს ფიქრს; არ ვიცი ჩემი გონება უბრალო ძალა არის, როგორც, მაგალითად, სიარული, მოძრაობა, თუ სხვა რამე. არა თუ ჩემის ფიქრის დასაბამი ჩემთვის გაუგებარია, არამედ ჩემის მოძრაობის დასაბამიც კი დამალულია; არ ვიცი რისთვის ვარსებობ და ყოველ დღეს კი ამ საგნებზე კითხვებს მაძლევენ; პასუხის მიცემა საჭიროა და არ ვიცი რა ვუპასუხო; ბერს ვლაპარაკობ და ლაპარაკის შემდეგ სირცხვილი მწვაეს. საძაგლობაა როცა დამეკითხებიან ხოლმე, რომ ბრამა ვიწმუთვან არის წარმომდგარი თუ არა. ღმერთი მოწამეა არაფერი ვიცი, მაგრამ ჩემის პასუხის მოსმენა უნდათ. „ჩემო ღირსეულო მამე, მეუბნებიან, შეგვატყობინე რისგან არის მოფენილი დედამიწა სისაძაგლით“. მეც იმავე გაჭირებაში ვარ, როგორც კითხვის მომცემი; ხანდახან ვეუბნები ხოლმე, რომ სუყველაფერი სასიკეთოდ არის გაჩენილი, მაგრამ მათ, ვინც ომისაგან დასახიჩრებული და დაიარაღებულია, ეს ისე არ სჯერათ, როგორც მე; ცოდნის მოყვარეობით და უმეცრებით შეპყრობილი სახლისკენ მივეშურები. ძველს წიგნებს ვკითხულობ და ისინი უფრო ჰბურღავენ საქმეს; ხშირად ჩემს მახლობლებს ვებასები ხოლმე; ზოგი იმ აზრისაა, რომ ცხოვრებით უნდა ვისარგებლოთ; ზოგს ჰგონია რამე იცის და დაბურღულს მოსაზრებებში იკარგება; სუყველა ეს ამრავლებს იმ წვალებას, რომელსაც მე ვითმენ. ხშირად, როცა ვფიქრობ, ვეძებ და ძებნის შემდეგ, ვერ ვიგებ საითვან მოვედი, რა ვარ, სად წავეალ, რა მომივა, სასოწარკვეთილებას მივეცემი ხოლმე.

ამ კეთილის კაცის მდგომარეობამ შემაწუხა; ჯერ არ მენახა ამისთანა მსჯელი და გამჭრიახე კაცი. მე დაესკენი, რომ კაცი რაც უფრო განათლებულია, მით უფრო უბედურია.

ამავე დღეს მახლობლად მცხოვრების მოხუცებულის ნახვა მომიხდა. ვკითხე შეწუხებულა როდისმე თავის არსებობის არ ცოდნით თუ არა? იმან ჩემი კითხვა ვერ გაიგო; თავის სიცოცხლეში ერთი წამი არ ეფიქრა იმ კითხვებზე, რომლებიც ისე აწუხებდნენ ბრამინს; მოხუცებულს მართალის გულით სჯეროდა ვიწმუთს გადასახიჩრება და საბანებლად განგესის წყლის შოვნა უღიდესს ბედნიერებად მიაჩნდა.

ამ უბედურის არსების ბედნიერებით გაკვირებული, ჩემს ფილოსოფოსს დაეუბრუნდი და ვუთხარი: „თქვენი უბედურება თქვენვე არ გარცხენთ, მაშინ, როცა თქვენს კართან არის ერთი ხნიერი ავტომატი, რომელიც აჩაფერხე ფიქრობს და კმაყოფილი ცხოვრობს“.

მართალს ამბობთ, მიპასუხა მან, ასჯერ მიტყეამს ჩემის თავისთვის: ბედნიერი ვიქნებოდი ჩემის მეზობლისავეთ სულელი რომ ვყოფილიყავი, მაგრამ ღმერთმა მაშოროს ამისთანა ბედნიერება.

ამ პასუხმა უფრო დამაფიქრა; რო დაეაკვირდი, ცხადად დაეინახე, რომ არ ეინატრებდი ბედნიერებას, იმ პირობით, რომ ამასთანავე უჭკვოც ვყოფილიყავი. ფილოსოფოსებს დავეკითხე და ისინიც ჩემის აზრისა იყვნენ. ვეუბნებოდი ჩემს თავს, ამ ნაირს ფიქრებში რამე ახირებული წინააღმდეგი მეტყველობა უნდა არსებობდეს, მაგრამ რაში მდგომარეობს? ბედნიერებისათვის სულ ერთი არ არის სულელი ვარ თუ ჭკვიანი? ისინი, ვინც თავის არსებობით კმაყოფილნი არიან, დარწმუნებულნი არიან თავის სიკმაყოფილეში და ისინი კი, ვინც სჯიან, თავის სჯაში დარწმუნებულნი არ არიან. მაშასადამე, ვეუბნებოდი ჩემს თავს: კაცმა იმისთანა გრძნობები უნდა ამოიჩიოს, რომ თვისი არსება არ ვააუბედუროს. ყოველი კაცი ჩემის აზრისა იყო, მაგრამ იმისთანა კაცი ვერ ვიპოვე, რომელსაც კმაყოფილებასთან სისულელეც ეტეირთა.

ფიქრის შემდეგ დაერწმუნდი, რომ კაცი ძრიელ უგრძნობელი უნდა იყოს, რომ გონიერობა ნეტარებაში გაცვალოს. მაშ როგორ შეიძლება ამ წინააღმდეგ-მეტყველობის ახსნა? ჩვეულებრივად—ზავსი, ფიქრია საჭირო.

3. ყ—ნი.

წერილი ჩადაძვირისადმი

ბატონო რედაქტორო!

უმორჩილესათ ვთხოვეთ ნება მიბოძოთ, რომ თქვენის გაზეთის შემწეობით, გადაუხადოთ გულითადი მადლობა ქ. გა-

ბუნია-ცაგარლისას, ბ. ივანე ცაგარელს და სხვ., რომელთაც მიიღეს მონაწილეობა იმ წარმოდგენაზედ, რომელიც იყო გამართული ჩვენი საზოგადოებისაგან სასარგებლოთ ქალთა განყოფილების თბილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოების კამიტეტის შეუძღვებელ მ. ანაფილოთა შემწეობისათვის.

კნიაუნა ნინა ლუკას ასული თარხნიშვილისა.

ს ც ე ნ ე ბ ი

„მიროვლი სუღიასთან“

მოქმედნი პირნი:

ელენა „მხანარუნა ტურაძეგან“, ტიტულარნი სოვეტნიცა.

ბაღდან კირაკუზიან ფოლჩიანცი, მოწინააღმდეგე.

მელქო ყაზაზოვი } ცრუ მოწამენი,
გაბო გოჭაძე }

მსჯეული.

სტანისლავ ლაზარისკი, მუნჯი.

(სასამართლოს დარბაზში შემოდინ: ტიტულიარნი სოვეტნიცა ელენა მხანარუნა ტურაძეგან, იმისი ადვოკატი კოლეჟსკი რელიგოზოზოზი ბაღდან კირაკუზიან ფოლჩიანცი და ორი მოწამე: ატსუბანოი დესეტნიკი მელქო ყაზაზოვი და გაპოტრებული დერციკი გაბო გოჭაძე. ელენე არის შუა ხნის დედაპაცი, შავებში ჩაცმული, თერ-უმარილით შენამუბული და ზედ აქვს აჩონჩხილი ბეჭდები, ოქროს საბაფურები, საათის ქიწკვი და სხვანი. ამის ადვოკატს, ფოლჩიანცს ილიაში უჭირავს ერთი რაღაც ყდებ მოგლეფილი, უშველეპელი წიგნი, ხელში ატრიალებს კაპარდიან ქედს, ცალი ყბა აკრული აქვს ტურ-ტლიანი ხელსაწიკით და ტანისამოსიც მთლიად გაქონილი და განუნებული აცვია. მელქო ყაზაზოვს დაფორფილ ცხვირზედ რაღაც თეთრი მალამო აკრავს, ცალი ღოკა მუშტისაგან აკბურცება, განუნებული მუდის ჩონა აცვია. პროფესიით ცრუ მოწამეა და გადაჭრილი ფასი ერთი მანეთი აქვს. გაბო გოჭაძე ყაზაზოვის შევირდათ მისულა და პირველად შედის სასამართლოში ცრუ მოწამედ).

ელენე ტურაძეგან (შემოდის ქვეშევით, ხელებს ალაპერობს ხატისკენ და ხმა-მალლა დაიხანებს) ღვთის მომბელო დედავ, შენ უწეო

ჩემი სიმახრთლევ, შენ იცი რა უნეტესლო ცენტლითაცა მწკაპენ ეს ურჯულოები და შენ მოჰსედე ჩემ ჭერავ-ოხრობას. ჭეი, და ჭეი! (მობრუნდება ხალხისაკენ) დიდი ტიტულიანნი სოკუტნიკის ცოლო, ელეონა მასაროვნა ტურაძეკენა, ამ დღესაც შეესწარ, რომ ვილაც ჰა დლოგი ხალხი სულებში გათრეკენ! ნეტავი, შე უბედურო, სპირიდონ ვალერიანის, ესლა ერთი საფლავიდან წამოგასედა და დაცანახვა თუ რა ნაირად სწეწენ შენ „დუშკა“ ელენეს... ცხონებული ტასტიდამ ფესს არ მადგეკენებდა, ციკს ნიაცს არ მკარებდა. ერთსელ თულუხნიმ რალც ცუდი სიტყვა მკადრას და კინაღამ მოკლა, და, აი, ესლა რას მიშერებანსი სიბურემდე სიქანლე გეწეროსო, ნათქვამია... (მოუბრუნდება ადვოკატს) ბადდან კირაკუზის, შენი სასელი, შვილო, მთელ ჭეყანახედ ყოფილას გათქმული; შენ იცი და შენმა ღემრთმა, როგორც არც მე მიღალატებ და შენ თავსაც ისახელებ. იმ სუთ მანეთში, რომელიც შენ მოგეცი, ისემც სუთი სახარება შეეწევა შენ სიყმეს, ჩემი მხითვის ფირუზის ბეჭედი დამიგირაკება, შვილო..

ბადდან კირაკუზი. დედიჯან, ბეკრი ლაშარაკი რა საჭიროა. აი, ემ წიგნში სემ ტისინი დეკატსოტ ტრინინცეტ სტატია. სუფეფლას თავის ჰუნკრით და ჰრემიჩანათი ისე ვიცი, როგორც რჩე ნაში. შენ მიუფრე რა ზაკონის სტატები ვთქვამ, იტყვი რომ შენი მშობელი ცხონდაო... მელქო, (მოუბრუნდება მოწამეს) სო კარკა გასსომს როგორც დამირიგებინარ?—ყოჩაღად იყუ, ჭა!..

მელქო უაზაზოვი. შენ შენი შინაური კრუს-წიწილი დაარბე! კაცო, თსუთმეტი წელიწადი ამ ხელობაში ვარ და სხვის დარბება რათ მინდა...

ვაბო გოჭაძე. მე, შენი ჭირიმე, ამ ხელობის დაჭერა არ შემიძლიან; მე ჩემ სულს არ დაუძიმებ, ცოლ-შვილის ჰატრონი ვარ, შინ გამიშვიო...

მელქო უაზაზოვი. ტუტუც, შენ ე კრწანისის ვირი ნუ გასდი და! ცოლ-შვილის ჰატრონი რა ხარ, ემ ხელობას მუყაითად შეეჭე, თუ ჰური გინდა სჭამო, თორე სიმძილით სული ამოგავა. შენი რხერი ნემსით რა მანათს ერთ კვირას ვერ აიღებდი, ესლას რა სიტყვაში რა მანათი მოუციათ, მეტი რა ჯოჯოს თავი გინდა?..

ელენა ტურაძეკენა. რაო, რაო? ჭა, ამისთანა ჰადლოგი გა-

გონიდა!.. თქვენი გულისთვის მზითვეში მოყოლილი წარის საყუ-
რები დაკვირავე, ფული მოგვცით, რაღა არაფერ ჩაგატყუებდით
და ესლა უელი უნდა გამამტკრათ... ბაღდან კირაკუზინი, ერთი უთხა-
რი რამე და...

ფოლტვიანცი. მე გიცი რასაც უთხრამ. ესლა სუდაა გამოკა-
თუ არა, კეტევი რომ на основании педесять восьмь статию
уложения и уставу о наказаніяхъ и второй пунктъ пятого
примѣчанію и сенатскому рѣшенію номеръ сто тридеть ти-
сячи пѣтнадцетому პროტოკოლი სოსტავიტი ქნას.

ელენა ტურაძევანა. კკრე, შვილო, აგრემც შენ წაკონებს და
სტატებს კენაცვლები...

Елена Турадзева и Станиславъ Лобчинскій. Дѣло о рас-
тратѣ чужого имущества, (ამოიკითხავს მსაჯული. ერთის მხრით წარ-
სდგება მოჩივარი, ახალგაზდა კაცი, რკინის გზაზედ მოსამსახურე, სტანისლავ
ლოზინსკი და მეორეს მხრით ელენე ტურაძისა).

ელენა ტურაძევანა. დიდება დემეტრსა, რომ ჩემი საქმე თქვე-
ნისთანა კეთილი გვამის სულში ჩავარდა. ცხონებულს ჩემ ქმარს თქვე-
ნი კარგი ცნობა ჰქონდა (მსაჯული განცვიფრებით უყურებს) და რაღე-
საც მტრედივით უმანკო სულს აბარებდა მეუფეს — ვაი იმის დამკარ-
გავს! — მაშინაც იმას მეუბნებოდა: ელენაჟან, თუ რამე გაგიტარდეს,
ილიკოს მიჰმართოე...

მსაჯული. კკენი საჭირო არ არის. თქვენ ნუ დაივიწყებთ,
რომ მსაჯულის წინაშე სდგესართ, სადაც შინაური ამბების მოთ-
ხრობა არ შეიძლება... თქვენ ვინა ბმანდებით?..

ელენე. მე ვინცა ვარ, სულმწიფემაც კი იცის და თქვენ აქამდე
როგორ არ შეგიტყვიათ. უბრალო ვინმე არ გეკანათ, მე გასლა-
ვართ ტიტულარიანი სოკეტინიცა...

მსაჯული. აქ სოკეტინიცები საჭირო არ არის, სასული და
გვარი სთქვით.

ელენე. ქა, კკ ღირსება და ტიტული სულმწიფემ მოამანიჭა და
თქვენ ხომ ვერ წამართმევთ...

მსაჯული. (სიცილით) კარგი ბმანდობდეთ ტიტულიარნი სო-
კეტინიცა, სხვა?..

ელენე. დიას, ჩემო ქმრის სწორად და ამხანაგო, ტიტულარნი სოკუტნიცა ელენა მასაროვნა ტურაძეებს!

მსაჯული. რაგორ, რაი მამა სომ არ გუელუბედან? მასაროვნა, ტურაძეებს!

ელენე. რათა, შენს მშვენიერს თვალებს ვენაცვალე, მაგისტანა ზადლოგობას რისთვისა მწამებთ? რაი მამა რა სავადრისია ჩემისთანა გუამისათვის... მამა ერთი მუყანდა, მასარ დურმიშხანიჩი, გუნაცვალე და ტურაძე ჩემის ქმრის, ტიტულარნი სოკუტნიკის სპირიდონ ვალერანოვიჩის გვარია...

მსაჯული. მაშინ თქვენ იქნებით ელენა მასაროვა ტურაძე, თუ მაინც და მაინც რუსულად გსურთ გაბრტყელოთ. მაგრამ ეგ სულ ერთია, მოისმინეთ: ეს, სტანისლავ ლობინსკი, გაბრალებთ, რომ ამის ცოლს მოუციათ თქვენთვის საათი დასავირაპებლად და თქვენ აღარც საათი ჩაგაბარებიათ და აღარც ფული...

ელენე. უი, უი, უი, რეცხლი უნდა ჩამოგარდეს და დაიწოს, ვინც მე ამისთანა ზადლოგობა შემწამს!.. მაგისი ცოლი, ჩემო თვალის სინათლე, ერთი იმისთანა ზადლოგი დედაგანია, რომ ცალი არა ჭყავს.

მსაჯული. თქვენ მაგის ცოლის ამბავს არავინა გკითხვით. გადაჭრით მითხარით—მართალია რაც გბრალებათ, თუ არა?.. რაც არ გესმით, იმისთანა სიტყვებს ნუ ჭხმარობთ. აბა, ზადლოგი რამ ამოგიჩემებიათ, გესმით რას ნიშნავს?..

ელენე. ო და მეც იმას მოგასვენებთ, შენ გუნაცვალე მაგ დიღმის მინდორივით გადაშლილ შუბლშია. მე სომ იმისთანა უბრალო ვინმე არა ვარ. მე აქ ჩემი ადვოკატიცა მყავს და მოწმებიცა. (წამოდგება ფორჩიანტი წიგნით ხელში და შიუხლოვდება მსაჯულს).

მსაჯული. მე თქვენთვის რამდენჯერმე გამომიცხადებია, რომ ჩემს გამერაში არ გაჭბედოთ შემოსულა-მუთქი. გაბრძნდით, თორემ პოლიციით გაგაიყვანთ.

ფოდჩიანცი. Такой оскорбленія честному адвокату со стороны мировой судя предусмотрѣна двѣ тысячи семсотъ четырнадцатой статья приложенія уложенія и сорокъ третая статья седмой пунктъ осмнадцатаго примѣчанія шестнадцатаго тома устава и рѣшенія касационнаго департамента правител-

ствующему сенату номѣръ двадцать пять тысячи двѣнадцать и на основаніямъ всѣхъ статей, пунктовъ и примѣчаніямъ прошу занести въ протоколъ ..

ელენე. (ხალისაყენ) დაილოცა შენი ენის წვერი, აცა თუ ამან არ მიშველას...

მსაჯული. რაებს ვბოდავ? გაბძანდიო-მეთქი, თორემ ზოლაციას დაკუძახებ.

ელენე. ქა, ჩემ ადვოკატს ავდებ! რა დაუშავებია? სტატიებს და კანონის წაკანებს, გენაცვალე, საფანტიკით აყრის და ადვოკატს მეტი რა მოეთხოვება. ისაკ სტეფანიჩმა—რიყუხედ რომ სპირტის წაკოდი აქვს—მითხრას, რომ ქალაქში მაგას ერთი ადვოკატი არა სჯობია...

მსაჯული. მოუტყუებინართ, ქალბატონო. მაგან ადვოკატობისა ისე არა იცის-რა, როგორც თქვენ...

ელენე. ქა, ამისთანა ჰადლოგი გაგონილა! ესეც ჰადლოგი კინძე ყოფილა, ქუჩის მაწანწალა... დიდებულს სუდიავ, ხუთი მანეთი დამტყუა მაგისთანა ჰადლოგმა; ესლა ვის უნდა გამოკართო, შენი ჭირიქე?..

ფოდრკიანცი. Ви слышишь, господинъ судья, что честни адвокатъ отъ клиенту такой оскорбленія получаить и прошу васъ на основани сто сорокъ...

მსაჯული. (შეტვიით) ნებას არ გაძლევთ ღაზანაკისას, გაჩემდით!

ფოდრკიანცი. (ელენა ტურაძენას) შენ მე ამისთანა აბიდა ბრიბრობა? დამაცა შენ რა გაყო, ამისთანა ჰადლოგი რამე მოგახერხოს რომ შენცა სთქვა რა დამემართაო. მე ფოდრკიანცს მეძახიან!.. (წამოავლებს ქედსა და წიგნებს ხელსა და გაუა).

ელენე. ქა, ამისთანა ჰადლოგი გინახავთ?..

მსაჯული. (ელენეს) სთქვით ჩჭარა, რაც სათქმელი გაქვთ...

ელენე. მე, გენაცვალე, აკი მოგასსენებთ, ეს ამისთანა ჰადლოგია, რომ ჩემს დირსებას არ შეეფერება. რაც სპირიდონ ვაღერინიჩმა თქვენი ჭირი წაიღა...

მსაჯული. სწორეთ იღაზანაკეთ, ვინ სპირიდონ ვაღერინიჩია?..

ელენე. ჩემი მეუღლე, გენაცვალე, ტიტულიარნი სოკეტნიკი ტურაძე, არქიელის განცლარის სტოლნაწაღნიკი იყო; უბრალო ვინმე ხომ არ იყო. ის კარგად გიცნობდა, გენაცვალე, და როდესაც თავის ტრედივით უმანკო...

მსაჯული. კვ საჭირო არ არის.

ელენე. იმას მოგასვენებდი: რაც თქვენმა სწორმა და ამხანაგმა (ეჭვ, ენოცხლა აქამდე, იქნება ესლა ისიც თქვენსავით სუდიათ იკვდებოდა!) თქვენი ჭირი წაიღო, მას აქეთ თურთმეტი წელიწადია სულ ამ საქმეში ვარ და ვერ ამისთანა ზადლოგი საქმე არ დამმართინა...

მსაჯული. რა საქმეშია ხართ? დალალობთ. სხვის ნიუთებს ავირებებთ?..

ელენე. რა ზასუხია, ჩემს ღირსებას მაგისთანა ზადლოგობა რათ ეკადრება!.. მე ფულს ვასესებ, თუ გიროო მომეწონება. ივითხე რა ხაირ ხალხთანა მაქვს საქმე. კენიან ნინოს ბრასლეტები და შუბლის ქინძისთავები ესლაც შინა მაქვს გიროოთ. მე მაგისთანა (უზუნეს მოჩივარზედ) ზადლოგ ხალხთან როგორ გავერკვი, ჩემი ღირსების ზატრონი. მე სულ კენიანებთანა და კნიაზებთანა მაქვს საქმე. მომიტანენ ნიუთს, დავიგირავებ და ფულს მივსცემ. თუ თავის დროზედ ფულს ჩამაბარებენ და ჩესტნად გამისწორდებიან, დაუბრუნებ გიროოს, თუ არა და კვიდი...

მსაჯული. მერე სარგებელს რას იღებ?

ელენე. ორ აბაზს, ათ შაურს, — იმდენი იცოცხლე, რამდენი მანეთი და მეტიც ამელას. რა ვქნა, ერთი ჭკრიუ-ოხსური ვარ, თუ ჩემი ზატროსანი შრომით არ ვიცნობურე, მამ ვინ მაცხობურებს?..

მსაჯული. კაი ზატროსანი შრომა ამ მოჩივრის სხათი დანიგირავე, თუ არა?

ელენე. არა, გენაცვალე, მე მაგისთანა ზადლოგ საქმეში არ გავერკვი. მართალია, მაგისმა ცოლმა ერთი ოჭროს სხათი მიმიტანა, — რო მცოდნიყო, რომ ამისთანა ზადლოგი დედანკანი იქნებოდა, ხელს როგორ მოკვიდებდი. ის სხათი მე ვიყიდე და ოთხი თუმიანი დაუთვალე. ესლა კი ზადლოგი სხვა ხაირათ გააკეთეს... აი, გენაცვა, ჩემ მოწმებს კეითხოს: ბადან უაზაზოკს და გაბო გოჭამეს. (მოწმები წინ წამოდგებიან).

მსაჯული. (უზაზოვს) საკვირველია, რა უკვლავ საქმის მოწამე შენა ხარ!..

ბადდან უზაზოვი. შე დალოცვილო, ათასი მილეთის ხალხის საქმეებს ყოველ დღე შენ აწევე, მე არ მიკვირს და მე რომ კვირაში ერთხელ მოწმად ვიყო, რა საკვირველია.

მსაჯული. ჭო, კარგი, სთქვი რა იცი. სიძარტლე უნდა სთქვას, თორემ ტყუილი ჩვენებისთვის კანონი სასტიკად დაგსჯის.

ბადდან უზაზოვი. მაგისტანსა ზულაიტი ჩემთვის რა საჭიროა, შე დალოცვილო. მე ხომ სალასანს კინტო ვინმე არა ვარ, რომ ტყუილი ვთქო. მე მკვიდრი მოქალაქე ვარ. ვერ მიწხოვე და ჩითასოვის სსენებაც არსად იყო, რომ შანჩემი, მიგინა, გარეთ უბანს დასახლებულა. ნეფე ერეკლეს სიგელებით ერთი ყუთი სასუკე მაქვს...

მსაჯული. მე მაგას არა გკითხავ. თუ ამ საქმისა რამე იცი, სთქვი; ჩქარა.

ბადდან უზ. მე, აი, ეს ვიცი, რომ ხანაზების უსტახაში, უსტა გეურჭა—ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს!—რომ დაემარსეთ, ქელესიდან ცოტა შანარხოშეული მოვიდოდი; მოგესსენებათ, კანნი ვართ, ადამიანის შვილები, თუ ხანდისხან ზატარა არ დაგლეოთ, მაქმადს გაუხარდება. ჩუღურეთში საქუას დუქანში შვებრუნდი და ერთი ჩარქა კიდევ ჩამოვასსმევენი უსტა გეურჭას შესანდობარი. ერთიც ვნახოთ, იქ ერთი “ბოსი გამანდა” შემოვიდა...

მსაჯული. (წურობით) რეებს გადასცემ, რის უსტა გეურჭა, რის ბოსი გამანდა?..

ბადდ. უზ. დამაცა, მოგასსენებ... ჭო, იმას მოგასსენებდი. იქ ერთი ბოსი გამანდა შემოვიდა...

მსაჯული. კიდევ ბოსი გამანდა! რა არის ეგ ბოსი გამანდა?..

ბადდ. უზ. ბოსი გამანდა, შე დალოცვილო, რუსულია. თუ შენ არ იცი რუსული, მაშ მე გასწავლო?.. ბოსი გამანდა—იმისთანა მანწაწაა, შიანიცა რუსია. შემოვიდა და მეუბნება...

მსაჯული. გაჩემდი, კარგი. მიგვკვი რა გამანდასთანაცა მაქვს საქმე (იქვე დასწერს განაჩენს და გამოუცხადებს) По указу Его Императорскаго Величества, Я мировой судья №-го отдѣла разобравъ уголовное дѣло о присвоении титулярной совѣтницей

Еленой Махаровой Турадзе золотыхъ часовъ, стоимостью въ 100 р., принадлежащихъ Станиславу Лобинскому, и руководствуясь 129 ст. уст. гр. судопроизводства и 173 и 174 ст. устава о наказаніяхъ, налагаемыхъ мировыми судьями, опредѣлили: взыскать съ отвѣтчицы 100 р. въ пользу потерпѣвшаго и подвергнуть се, т. е. Турадзе, тюремному заключенію на три мѣсяца, возложивъ на нее же судебныя и за веденіе дѣла издержки въ размѣрѣ 9 р. 70 к. გაიკეთ, ტიტულარნიანა სოკეტნიცა, ელენა მასაროვნა ტურადვენა, რა წავიკითხუ? თქვენ უნდა მისცეთ მოჩივარს საათის ფასი თანამეტო თუ მანა და სამი თვეც ცისეში უნდა მიბძინდეთ ..

ელენე. (განცვიფრებით) ჭა, ამისთანა ზედლოგი საქმე გავიანილა! ჩემი ღირსების ზატრანი ცისეშიაც ჩაკვდა! მამ ჩემი ტიტულარნი სოკეტნიცობა რაღა ყოფილა?..

დავით სოსლონი.

რედაქტორი და გამომცემელი ალ. ნემიჩიჩიძე.

ამიერ-კავკასიის უმთავრესი ცნობათა (სპრავოჩნი) კანტორა

შ. ე. დავიდავისა

კანტორას აქვს საგნად შეჰკრიბოს და მოიპოვოს ყოველგვარი ცნობა, რომელიც-კი საჭიროა და სასარგებლო ვისთვისმე. კანტორას ეცოდინება, სად, რომელი, ვისი და როგორი მამული ისიყიება, გირავდება, ან იფარით და ქირით იძლევა და რა ფასად; ვის უნდა სახლი დაიქირავოს, ან გააქირავოს ქალაქში, ანუ ქალაქ გარეშე; სად რა ბანკები, ანუ სავაჭრო და სატრანსპორტო დაწესებულებანი არიან და რა წესები აქვსთ შემოღებული თავიანთ საქმეში; ვინ ეძებს და ვის უნდა იპოვნოს საადლოკატო, სამშურლო, სამასწავლებლო და სხვა ამ გვარი, ანუ სხვა საქმე; მუშაობის, პრივაჰიციების, მოახლის, მოსამსახურის ადგილი და სხვა.

სახეობის და სხვა ქალაქების შედგენა.

ქ. ტფილისი, თუად-აზნაურთა ბანკის ქარავსლა (არწრუ-ნისეული), თეატრის ქვეშ.

ეს ერთადერთი კანტორაა ქ. ტფილისში, რომელიც მთავრობისაგან ნება-დართულია და რომელსაც ზედლოგი აქვს უტყუილი ხაზინაში.